

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/53/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7222200502
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Brondoš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7222200502.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Brondoša a sudcov JUDr. Ľuboša Kunaya a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobkyne: A. B., narodená XX.X.XXXX, bytom C. XX, B., zastúpená: Advokátska kancelária Granec, spol. s r.o., Kováčska 28, Košice, IČO: 46 916 482, proti žalovaným: 1/ D. E., narodený XX.XX.XXXX, bytom F. XX, B. a 2/ A. E., narodená X.XX.XXXX, bytom F. XX, B., obaja zastúpení: Advokátska kancelária MG LEGAL s.r.o., Námestie osloboditeľov 3/A, Košice, IČO: 53 549 996, o vrátenie daru, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Košice II sp. zn. 45C/2/2022-213 zo 17. januára 2023,

rozhodol:

- Potvrdzuje rozsudok.
- Žalobkyňa je povinná nahradiť žalovaným v 1. a 2. rade 100% trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice II (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a priznal žalovaným v 1. a 2. rade proti žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala proti žalovaným určenia, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností evidovaných na LV č. XXXX vedenom pre katastrálne územie: B., a to ako stavba so súpisným číslom 848, druh stavby: rodinný dom, popis stavby: dom, postavená na parcele registra CKN číslo 5991 a parcely registra CKN číslo 5991, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie o výmere 129 m², číslo 5991, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie o výmere 330 m², číslo 5993, druh pozemku: záhrada o výmere 187 m² a číslo 5994, druh pozemku: záhrada o výmere 1185 m². Skutkovým základom takto uplatneného nároku bolo v podstatnom tvrdenie žalobkyne, že tieto nehnuteľnosti darovala na základe darovacej zmluvy zo dňa 23.11.2006 žalovaným v 1. a 2. rade (t.j. svojmu zaťovi a dcére) do ich podielového spoluvlastníctva, a to každému podiel 1 s tým, že bolo zároveň zriadené vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného užívania v jej prospech, teda ostala bývať v predmetnej nehnuteľnosti, pričom žalovaní sa s ňou sporadicky stretávali v čase, keď chceli využívať príslušnú záhradu. Uviedla, že dôvodom, pre ktorý pristúpila k darovaniu predmetných nehnuteľností bol ten, že žalovaní sa o ňu v starobe a chorobe postarajú. Podľa nasledovnej argumentácie žalobkyne sa situácia medzi stranami po istom čase zmenila, ich vzťahy sa zhoršili, pričom vyjadrila podozrenie, že žalovaní mienia predmetnú nehnuteľnosť predať, čo ako oprávnená z vecného bremena odmietla, čo malo za následok ďalšie zhoršenie vzťahov medzi ňou a žalovanými. Následne v septembri 2020 utrpela vážny úraz chrbtice a bola hospitalizovaná. Po hospitalizácii mala byť nedobrovoľne odlúčená od manžela, nakoľko bola umiestnená v byte žalovaných na F. C. XX, B.. Starostlivosť poskytovaná žalovanými bola podľa žalobkyne nedostatočná a ona sa preto musela vrátiť v zlom zdravotnom stave do darovaného domu. Od tohto momentu sa žalovaní prestali o žalobkyňu zaujímať a poskytovať jej

akúkoľvek pomoc. Pomoc a starostlivosť preto žalobkyni zabezpečuje syn A. B. spolu s manželkou G. B. a vnučkou H. B., zatiaľ čo žalovaní žalobkyňu len urážajú, nadávajú jej, dokonca žalovaná v 2. rade ju bila po hlave a chrbte. Žalovaní negatívne vystupujú aj proti manželovi žalobkyne, ktorého vyhánajú z domu, požadujú od neho nájomné a v čase neprítomnosti žalobkyne musel ísť bývať k svojmu synovi. Takéto konanie žalovaných spočívajúce v úplnej strate záujmu o ňu, v neposkytnutí základnej pomoci a starostlivosti, považuje žalobkyňa za konanie, ktoré je v hrubom rozpore s dobrými mravmi, a preto žiada o vrátenie daru.

3. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vyšiel zo skutkových tvrdení strán, pričom na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia § 628 ods. 1 a 630 Občianskeho zákonníka v platnom znení, z ktorých vyvodil záver o nedôvodnosti žaloby, keď aj napriek vykonaniu rozsiahleho dokazovania podľa neho žalobkyňa v konaní neunesla dôkazné bremeno a jednoznačným spôsobom nepreukázala také konanie zo strany žalovaných, ktoré by naplnilo znaky hrubého porušenia dobrých mravov a odôvodňovalo vrátenie daru v zmysle § 630 OZ. Doplnil, že konanie predovšetkým žalovanej v 2. rade voči žalobkyni, hoci ho podľa prvoinštančného súdu nebolo možné považovať za vhodné a súladné s dobrými mravmi, nedosahovalo takú intenzitu, aby naplnilo dikciu § 630 OZ, teda hrubého porušenia dobrých mravov. Podrobne sa vysporiadal s argumentáciou žalobkyne a žalovaných a s jednotlivými dôkazmi – svedeckými výpoveďami. Mal za preukázané, že v čase pred úrazom a návratom žalobkyne domov od žalovaných a pred výmenou zámkov na spornej nehnuteľnosti, bola zo strany žalovaných vykonávaná starostlivosť o žalobkyňu spočívajúca minimálne v zabezpečení odvozu žalobkyne na lekárske vyšetrenia, resp. vychádzajúc z výpovede I. E. aj ku kaderničke, ako aj pri zabezpečovaní iných potrieb žalobkyne, napríklad nákupov potravín. Zároveň zdôraznil, že neposkytovanie osobnej starostlivosti obdarovaným voči darcovi samo o sebe nenapĺňa kvalifikačné predpoklady hrubého porušenia dobrých mravov. Zároveň mal preukázaný odmietavý postoj žalobkyne voči žalovaným v čase po návrate domov, kedy starostlivosť o potreby žalobkyne prevzali ďalší členovia rodiny, syn A. B. a manželka G. B., resp. niektorí ostatní členovia rodiny. Vysvetlil prečo na neho pôsobili nedôveryhodne svedkovia G. B., A. B., a I. B. a to nielen z dôvodu príbuzenského vzťahu so žalobkyňou. Súd prvej inštancie zdôraznil, že z výpovedí týchto svedkov vyplynuli skutočnosti ohľadom správania sa žalovaných, ktoré nie je možné zaradiť do kategórie hrubého porušenia dobrých mravov v zmysle § 630 OZ. Podľa skutkových zistení súdu prvej inštancie boli vzťahy medzi stranami sporu od istého momentu napäté, vedúce ku konfliktom, ktoré v niektorých prípadoch vyústili do hádok, počas ktorých zrejme odzneli aj nadávky, či vulgarity, ktoré nebolo možné jednoznačným spôsobom pripísať výlučne na adresu žalovaných, o to viac, že hádky sa odohrali hlavne medzi žalobkyňou a jej dcérou, žalovanou v 2. rade, ktorá mala konať podľa niektorých svedkov pod vplyvom alkoholu, čo napokon tiež nebolo vykonaným dokazovaním preukázané, pričom naštrbené vzťahy medzi stranami sporu napokon vyústili k výmene zámkov na darovanej nehnuteľnosti z iniciatívy žalobkyne, a v podstate došlo k pretrhnutiu kontaktov medzi stranami. Doplnil, že tieto jednotlivé situácie neboli ani svedeckými výpoveďami bližšie konkretizované. Taktiež tvrdenie, že žalovaná v 2. rade mala žalobkyňu biť po hlave pri jednej z hádok, nepovažoval za také konanie žalovanej v 2. rade voči žalobkyni, ktoré by dosahovalo takú intenzitu, aby sa jednalo o hrubé porušenie dobrých mravov, keďže podľa svedka D. J. žalobkyňa žiadne zranenia neutrpela, pričom sa malo jednať o jediného svedka tohto incidentu, keďže ostatní v konaní vypočutí svedkovia buď nemali vedomosti o fyzickom útoku zo strany žalovanej v 2. rade na žalobkyňu, alebo mali o prípadných fyzických útokoch na žalobkyňu len sprostredkované informácie a neboli priamo prítomní pri týchto útokoch. Konštatoval, že žalobkyňou tvrdené opakujúce sa fyzické útoky zo strany žalovanej v 2. rade neboli v konaní preukázané, keďže ich priamym svedkom bol iba v jednom prípade D. J., pričom ostatní svedkovia pri svedeckých výpovediach odkazovali len na tvrdenia žalobkyne, a iné dôkazy na preukázanie bitiek, resp. fyzických útokov na žalobkyňu produkované neboli, žalobkyňa lekára s prípadnými zraneniami nenavštívila a tieto prípady na políciu ani ona, ani členovia jej rodiny nenahlásili. Uzavrel, že je pravdou, že sa na strane žalobkyne jedná o osobu staršiu, pričom žalovaná v 2. rade je jej dcéra, teda osoba blízka, no ani vyššie uvedené konanie žalovaných nie je možné len vzhľadom na subjektívne vnímanie žalobkyne zaradiť medzi prípady hrubého porušenia dobrých mravov. Poukázáním na rozhodovaciu činnosť súdov, konkrétne (R 31/1999), nepovažoval súd prvej inštancie konanie žalovaných spočívajúce v údajnej snahe o predaj darovaných nehnuteľností za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovanými. Pokiaľ ide o konanie žalovaných vo vzťahu k manželovi žalobkyne uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaní od manžela žalobkyne žiadali kľúče od nehnuteľnosti, ktoré im aj dal a až do návratu žalobkyne domov, bol ubytovaný u svojho syna, pričom konanie vykazujúce znaky hrubého rozporu s dobrými mravmi zo strany žalovaných voči manželovi žalobkyne preukázané nebolo a to napriek tvrdeniu svedkyňa G. B., že manžel žalobkyne mal byť

vyhodený z domu v Krásnej v čase neprítomnosti žalobkyne, ktorá bola priamym svedkom tvrdeného incidentu, pričom dokonca ani sám svedok D. J. takéto konanie zo strany žalovaných nepotvrdil, s tým, že iné konanie žalovaných voči manželovi žalobkyne, ktoré by bolo v hrubom rozpore s dobrými mravmi, nebolo v konaní ani tvrdené, ani preukázané. Napadnutým rozsudkom rozhodol súd prvej inštancie tiež o trovách konania tak, že úspešným žalovaným priznal nárok na ich plnú náhradu s použitím ust. § 255 ods. 1 C.s.p., keďže nevezhladol priestor pre aplikáciu ust. § 257 C.s.p..

4. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa s návrhom, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odvolaní namietala nesprávnosť skutkových záverov a právneho posúdenia veci v otázke splnenia predpokladov pre vrátenie daru. Uviedla, že podmienka starostlivosti nebola a ani nemohla byť v darovacej zmluve upravená, no vykresľuje pohnútku žalobkyne, za ktorej k jej uzavretiu došlo, pričom jej existencia bola v konaní preukázaná. Doplnila, že existencia tejto podmienky v spojitosti s jej vekom a zdravotným stavom nevyhnutne vstupuje do skupiny všetkých okolností, na ktoré bol súd prvej inštancie povinný prihliadnuť pri hodnotení intenzity porušenia dobrých mravov. Niekoľkokrát zdôraznila, že podstata jej tvrdení spočíva v tom, že žalovaní sa o žalobkyňu prestali úplne zaujímať a poskytovať jej akúkoľvek pomoc po jej návrate z Pekinskej ulice v Košiciach do domu na Ukrajinskej ulici v Košiciach, pričom tu poukázala na dôvody, pre ktoré prestala komunikovať so žalovanými. V odvolaní nesúhlasila s právnym záverom súdu prvej inštancie, že závadné konanie žalovaných, napriek skutkovému nálezu o preukázanej istej miere nevhodnosti správania sa žalovaných voči žalobkyňi, nedosahovalo intenzitu dostatočne veľkú pre vrátenie daru. Vytkla súdu prvej inštancie, že opomenul vziať na zreteľ na blízky rodinný vzťah žalobkyne a žalovaných a vek žalobkyne. Nesúhlasila s hodnotením dôveryhodnosti výpovedí ňou navrhnutých svedkov. Poukázala na to, že závadné konanie zo strany žalobkyne nebolo v konaní tvrdené. Zopakovala výpovede svedkov D. J., G. B., A. B. a I. B. k okolnostiam atakov žalovaných voči žalobkyňi. Svojimi odvolacími námietkami, poukazujúcimi na nesprávnosť skutkových zistení na základe vykonaných dôkazov a na vady právneho posúdenia veci žalobkyňa uplatnila odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p. V odvolaní odvolateľkou formálne citované ďalšie odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) a d) C.s.p. neboli podopreté konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na to, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a na inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a tak podľa posúdenia odvolacieho súdu neboli tieto ďalšie odvolacie dôvody odvolateľkou materiálne, a preto ani procesne účinne uplatnené. Odvolací súd v tejto spojitosti upriamuje pozornosť na záver vyplývajúci z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 90/2019 z 5. novembra 2019, v zmysle ktorého odvolací dôvod nemôže spočívať len na všeobecnom vyjadrení nespokojnosti s rozhodnutím bez bližšej špecifikácie vytkaných nesprávností v kontexte konkrétnych okolností prípadu. Napokon odvolací súd pre úplnosť poznamenáva, že v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, musí prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Naproti tomu, vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom, je odvolací súd podľa ust. § 380 ods. 1 C.s.p. viazaný ich vymedzením v odvolaní, a preto na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ust. § 365 C.s.p. dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil (por. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1269s).

5. Žalovaní sa k odvolaniu nevyjadrili.

6. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas (§ 362 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. a dospel záveru, že nie je (odvolanie) dôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 5.6.2024 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu, pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

7. Odvolací súd sa v intenciách odvolaním vymedzeného zamerania odvolacieho prieskumu v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, a preto v súlade s ust. § 387 ods. 2

C.s.p. v odôvodnení ťažiskovo konštatuje, že dôvody, na ktorých podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku spočíva rozhodnutie súdu prvej inštancie, považuje za vecne správne (§ 387 ods. 1 C.s.p.), a tiež úplne z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie oboma procesnými stranami (§ 387 ods. 3 veta prvá C.s.p.). Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, reagujúc tým zároveň na podstatné argumenty žalobkyne v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá C.s.p.), odvolací súd tieto dôvody v niektorých smeroch precizuje. Odvolací súd pritom zdôrazňuje, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že pri jeho formovaní sa súd prvej inštancie vysporiadal s celým radom skutkových a právnych otázok, z ktorých len niektoré boli v myšlienkových pochodoch súdu prvej inštancie nosné v tom význame, že buď priamo alebo sprostredkovane vplývali na jeho kľúčové závery. Preto aj napriek tomu, že žalobkyňa svojimi odvolacími námietkami nastolila predmetom odvolacieho prieskumu istý rozsah otázok, odvolací súd sa v dôvodoch tohto rozhodnutia obmedzil len na tie z nich, ktoré majú z jeho pohľadu pre vec zásadný význam. Odvolací súd v tejto spojitosti upriamuje pozornosť na to, že Ústavný súd SR vo svojej rozhodovacej praxi k potrebnosti zodpovedania nepodstatných otázok formuloval (tiež) záver, že „...všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.“ (napr. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). V inom rozhodnutí (II. ÚS 200/09) ústavný súd obdobne uviedol, že „...odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby spravodlivé súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a aby mu dalo jasnú a zreteľnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému..“ Žiada sa v tejto súvislosti pripomenúť tiež výstižný záver, formulovaný ESLP v rozhodnutí vo veci Ruiz Torija proti Španielsku, v zmysle ktorého „Právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci“.

8. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie je nesprávne, to znamená musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne, lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 C.s.p., a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192 a nasl. C.s.p..

9. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. odvolací súd uvádza, že vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení, aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnú normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý si nesprávne vyložil alebo napokon ak aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnú normu nesprávne na zistený skutkový stav použil, v skutkových okolnostiach teda z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

10. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadiska týchto uplatnených odvolacích dôvodov a v rozsahu námietok a argumentov žalobkyne uvedených v odvolaní, dospel k záveru, že odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p. v prejednávanej veci nie sú naplnené.

11. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa § 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a správne rozhodol, ak žalobu zamietol. Odvolacie námietky spochybňujúce správnosť rozsudku a skutočnosti uvedené žalobkyňou v odvolaní neumožňujú a nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku, v odôvodnení ktorého sa súd dostatočne vysporiadal s argumentáciou žalobkyne v konaní, zhodnotil väčšinu dôkazov predložených na podporu jej tvrdení, uviedol ktoré skutočnosti z nich považoval za preukázané, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a z akých právnych noriem pri rozhodnutí vychádzal, pričom žalobkyňa i žalovaným vytvoril všetky procesné podmienky, aby v priebehu sporu uplatnili a realizovali svoje procesné práva. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní rešpektoval klauzuly určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, na zistený a daný skutkový stav použil správny predpis, správne ho aj vyložil a aplikoval, to znamená, z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu, na čom nič nemenia ani skutočnosti uvedené v odvolaní žalobkyne Odvolací súd na skutkové zistenia a právne normy, ktoré použil súd prvej inštancie, ako aj na jeho skutkové a právne závery, odkazuje a nebude ich v tejto časti opakovať.

12. Žalobkyňa svojimi odvolacími námietkami nastolila ťažiskovým predmetom odvolacieho prieskumu správnosť nazerania súdu prvej inštancie na otázku splnenia predpokladov pre vrátenie daru. Súd prvej inštancie na túto žalobkyňou už v priebehu prvoinštančného konania formulovanú esenciálnu otázku, odpovedal v jej neprospech, vo svojej podstate s vysvetlením, že v konaní neuniesla dôkazné bremeno a jednoznačným spôsobom nepreukázala také závadné konanie zo strany žalovaných, ktoré by naplnilo znaky hrubého porušenia dobytých mravov a odôvodňovalo vrátenie daru v zmysle § 630 OZ.

13. Podľa § 151 ods. 1 a 2 C.s.p. skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

14. Za dôkazy, ktorých označením na preukázanie svojich tvrdení plnia strany svoju dôkaznú povinnosť, môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických a právnických osôb, notárske alebo exekútorské zápisy a iné listiny, ohliadka a výsluch strán. Podľa vzťahu k dokazovanej skutočnosti sa rozlišujú dôkazy priame a nepriame (indície). Priamym dôkazom je ten, ktorý priamo potvrdzuje alebo vyvracia dokazovanú skutočnosť.

15. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Hodnotením dôkazov sa rozumie myšlienková činnosť súdu, ktorou je vykonaným dôkazom prisudzovaná hodnota závažnosti (dôležitosti) pre rozhodnutie, hodnota zákonnosti, hodnota pravdivosti, poprípade hodnota vierohodnosti. Pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti) súd určuje, aký význam majú jednotlivé dôkazy pre jeho rozhodnutie a či o ne môže oprieť svoje skutkové zistenia (či sú použiteľné pre zistenie skutkového stavu a v akom rozsahu, prípadne v akom smere). Pri hodnotení dôkazov po stránke ich zákonnosti skúma súd, či dôkazy boli získané (opatrené) a vykonané spôsobom zodpovedajúcim zákonu, alebo či v tomto smere vykazujú vady (či ide o dôkazy zákonné alebo nezákonné); na dôkazy, ktoré boli získané (opatrené) alebo vykonané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, súd neprihliadne. Hodnotením dôkazov z hľadiska ich pravdivosti súd dochádza k záveru, ktoré skutočnosti, o ktorých dôkazy (pre rozhodnutie významné a zákonné) podávajú správu, možno považovať za pravdivé (dokázané) a ktoré nie. Vyhodnotenie dôkazov z hľadiska pravdivosti predpokladá tiež posúdenie vierohodnosti dôkazom poskytovanej správy podľa druhu dôkazného prostriedku a spôsobu, akým sa podľa zákona vykonáva. Výsledky hodnotenia dôkazov umožňujú súdu prijať záver o pravdivosti skutočnosti, ktorá je predmetom dokazovania, ak na ich základe možno nadobudnúť istoty (presvedčenie) o tom, že sa táto skutočnosť naozaj stala, bez toho, aby o tom mohli byť rozumné pochybnosti. Ak vytvárajú výsledky hodnotenia dôkazov podmienky iba pre úsudok, že je možné (viac či menej pravdepodobné), že sa dokazovaná skutočnosť stala, a ak teda pripúšťajú aj možnosť (väčšiu či menšiu pravdepodobnosť) toho, že sa dokazovaná skutočnosť naopak nestala, nemožno urobiť záver o pravdivosti tejto skutočnosti. V takom prípade súd rozhodne v neprospech tej strany, v ktorej záujme bolo podľa hmotného práva preukázať tvrdenú skutočnosť.

16. Dôkazné bremeno je inštitútom procesného práva, ktorý stíha tú stranu, v ktorej záujme je, aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a stranou tvrdená, bola v konaní preukázaná tak, aby ju súd mohol uznať za pravdivú. Keďže je dôkazné bremeno inštitútom procesného práva a má tiež jedine procesný účel, až vo svetle takej dôkaznej situácie, keď aktívna strana sporu bezozbytkov splní si svoju povinnosť tvrdenia aj povinnosť dôkaznú vynikne procesný zmysel dôkazného bremena, pretože jeho pravým zmyslom je umožniť súdu vydať rozhodnutie aj v tých prípadoch, keď určitá skutočnosť, rozhodná pre výsledok sporu, nebola dokázaná, teda v prípadoch, keď výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú prijať záver ani o pravdivosti týchto skutočností, ale ani záver o tom, že boli rozhodne nepravdivé. Avšak aj v týchto prípadoch musí rozhodnúť v neprospech tej strany, v ktorej záujme bolo podľa hmotného práva preukázať tvrdenú skutočnosť.

17. V predmetnom prípade rozhodujúcim pre záver o dôvodnosti žalobkyňou uplatneného nároku na určenie vlastníckeho práva z dôvodu odvolania darovania, bolo presvedčivo zistiť, či sa žalovaní ako obdarovaní správali k žalobkyni ako daryni alebo k členom jej rodiny tak, že tým hrubo porušili dobré mravy.

18. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka je právny úkon prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

19. Podľa § 630 Občianskeho zákonníka darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

20. Právny úkon je prejav vôle smerujúci k vzniku, zmene, alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú (§ 34 Občianskeho zákonníka). Nie len platnosť, ale aj účinnosť právneho úkonu je predpokladom toho, aby nastali jeho následky. Prejav vôle je významnou pojmovou zložkou každého právneho úkonu. Právna teória podľa spôsobu a predpokladov vzniku delí právne úkony aj na jednostranné, medzi ktorými rozlišuje neadresované (k ich vzniku sa nevyžaduje, aby boli učené voči inému subjektu, vznikajú jednostranným prejavom) a adresované jednostranné právne úkony (k ich vzniku sa vyžaduje, aby boli učené voči osobám, ktorých právnych pomeroch sa majú dotýkať). Adresnosť jednostranného právneho úkonu má umožniť adresátovi, aby ho vzal na vedomie. Adresovaný právny úkon sa považuje za zavŕšený (perfektný) v okamihu, kedy prejav vôle dôjde adresátovi, medzi neprítomnými akonáhle sa dostane do sféry jeho dispozície. Jednoducho povedané účinky (zavŕšenie, perfektnosť) jednostranného adresného právneho úkonu nastávajú jeho doručením adresátovi. Subjekt uskutočňujúci jednostranný adresný právny úkon zodpovedá za doručenie jeho prejavu vôle adresátovi; jednostranný adresný právny úkon je nediálne zložený z úkonu prejavu vôle a z úkonu jeho doručenia.

21. V zmysle § 630 Občianskeho zákonníka vrátenie daru sa realizuje jednostranným právnym úkonom, ktorého forma nie je stanovená. I. vzniká právo domáhať sa vrátenia daru až vtedy, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Ak darca uplatní toto právo, právny vzťah z darovania zanikne (ex nunc) okamžikom, keď dôjde prejav jeho vôle obdarovanému (k tomu porovnaj napr. R 88/1998, 5Cdo 255/2007). Účinky jednostranného právneho úkonu darcu nastávajú jeho doručením obdarovanému. V prípade, že tento právny úkon je obsiahnutý v žalobe, nastávajú účinky okamihom, kedy bola žaloba doručená obdarovanému. Vlastnícke právo darcu k darovanému majetku sa obnovuje ex nunc, t.j. od okamžiku dôjdenia prejavu vôle darcu obdarovanému. Právo odvolať darovanie v zmysle § 630 OZ je osobným právom darcu, ktoré jeho smrťou zaniká (§ 579 ods. 2 OZ), a jedine v tom prípade, že darca počas svojho života urobil tento úkon voči obdarovanému, môžu sa jeho dedičia domáhať vydania daru (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Cdo 2148/2007). Inak povedané zrušenie darovacej zmluvy je osobným právom darcu, ktoré jeho smrťou zaniká a preto neprechádza toto právo na dedičov, naproti tomu nárok z toho práva vyplývajúci - právo na vrátenie daru - prechádza na dedičov za predpokladu, že darca za svojho života učinil právne perfektný úkon odvolania darovania (resp. zrušenia darovacej zmluvy). Na dedičoch obdarovaného sa možno domáhať vrátenia daru za predpokladu, že prejav darcu o odvolaní darovania bol učený voči žijúcemu obdarovanému ešte za života darcu. Povinnosť nedopustiť sa závadného konania je osobnou povinnosťou obdarovaného. Ukončenie darovacieho vzťahu je v zmysle právnej úpravy osobným právom darcu, predpokladom takého postupu je uváženie o miere zásahu do jeho osobnostných práv priamo i nepriamo, ak tento smeroval voči členom jeho rodiny. Výzva na vrátenie daru, ktorej obsah je na posúdenie jej dôvodnosti jediný určujúci, je odôvodnená len v nej

popísaným správaním obdarovaného k daryni. Ak by bol dôvod vo výzve uvedený v zmysle § 630 obč. zák. relevantný, nastali by účinky výzvy (vrátenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam daryni) už okamihom doručenia výzvy. Neskoršie dopĺňanie dôvodov v súdnom konaní nemá žiadne právne následky a pre posúdenie obsahu listiny s výzvou je bezvýznamné.

22. V zmysle § 630 OZ treba totiž rozlišovať prejav vôle, ktorým darca dar odvoláva a k tomu je oprávnený len darca, a prejav vôle, kedy sa darca domáha vydania daru, ktorý môže uskutočniť len darca - vlastník a po jeho smrti aj jeho dedič (k tomu porovnaj napr. Grobelný, P.: K problematice vrátení daru, Socialistická zákonnosť, 1985, roč. XXXIII., str. 470). Z uvedeného je zrejmé, že darca musí najprv účinne odvolať darovanie [perfektným (účinným) jednostranným adresným právnym úkonom] a až následne sa môže domáhať vrátenia daru od obdarovaného. Odvolanie darovania je osobným právom darcu (§ 579 ods.2 OZ), ktoré zaniká smrťou darcu a vylučuje sa jeho uplatnenie právnymi nástupcami darcu (Švestka, J. a kol.: Občiansky zákonník II, 1. vydanie, komentár, Praha: C.H.Beck, 2019, 2365 s. ; Števček, M. a kol.: Občiansky zákonník II, 2. vydanie, komentár, Praha: C.H.Beck, 2008, 1638 s.). Uplatnenie práva na vrátenie daru (vydanie vecí, vypratanie nehnuteľnosti) je majetkovým právom, prechádzajúcim na dedičov darcu, ktoré sa premlčuje v zmysle § 101 OZ. Rovnako i povinnosť strpieť vydať dar je majetkovej povahy, ktoré prechádza na dedičov (pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9Cdo/36/2021 z 22.02.2023).

23. Predpokladom uplatnenia § 630 OZ je správanie, ktorým obdarovaný voči darcovi hrubo porušuje dobré mravy. Podľa súdnej praxe „hrubým porušením dobrých mravov sa rozumie ich porušenie značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie“ (R 88/1998), takže „kvantita aj kvalita“ nevhodného správania sú rovnocennými ukazovateľmi. Správanie, ktoré jednorazovo nemusí byť právne významné, sa pri určitej periodicite stáva relevantným. Hoci subjektívny prvok hrá v odvolaní darovania významnú úlohu, je nevyhnutné, aby bolo správanie obdarovaného posudzované objektívne (R 61/1997), „za právne relevantné sa považuje len také správanie obdarovaného, ktoré sa objektívne prejavilo“. Judikatúra vyvodila, „že právo darcu domáhať sa vrátenia daru nevzniká pri prostej nevďačnosti obdarovaného voči darcovi ani pri menej významnom porušení dobrých mravov zo strany obdarovaného. Za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným nemožno považovať napríklad predaj darovanej veci cudzej osobe alebo nenavštevovanie darcu pri príležitosti sviatkov a jeho životných jubileí“ (R 31/1999) – hoci sú osoby, ktoré takéto správanie subjektívne veľmi zle znášajú. Objektívne posúdenie však vždy musí rešpektovať konkrétnu osobnosť dotknutej osoby (napr. vyhrážky a násilné správanie treba hodnotiť rozdielne, ak smerujú voči osamelej staršej chorej osobe ako rovnaké správanie adresované silnému zdravému mladému subjektu žijúcemu v podpore komunity, aj vzhľadom na vzájomné vzťahy, osobnosť, prostredie, životné osudy a pod.) V neposlednom rade treba pripomenúť, že posúdenie okolností konkrétneho prípadu sa nemôže viazať len na hodnotenie správania obdarovaného, ale je potrebné zohľadniť aj nevhodné správanie darcu. Zo súdnej praxe vyplynulo (R 111/1998), že „ak súd v spore o vrátenie daru v rámci hodnotenia dôkazov nezohľadní výsledky vykonaného dokazovania svedčiace aj proti žalobkyni (daryni), jeho rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní“ (Občiansky zákonník II, 2. vydanie, 2019, s. 2358 - 2368: A. D.). V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/158/2019 je však uplatnenie princípu vzájomnosti opodstatnené (iba) vtedy, keď súd posudzujúci správanie obdarovaného voči darcovi dospeje k záveru, že správanie obdarovaného hrubo porušilo dobré mravy, a tým naplnilo znaky relevantné v zmysle § 630 OZ (vychádzajúc zo skoršej judikatúry napr. rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/5/1997).

24. V rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 53/2006 najvyšší súd konštatoval, že pojem dobré mravy nie je v zákone definovaný, vo všeobecnosti ale za dobré mravy treba považovať súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré sú rešpektované rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. Je to teda súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad. Dobré mravy sú meradlom hodnotenia konkrétnej situácie zodpovedajúcej všeobecne uznávaným pravidlám slušnosti v súlade so všeobecnými zásadami morálky demokratickej spoločnosti. Posúdenie, či v konkrétnej situácii dané subjektívne konanie (chovanie) je v súlade s dobrými mravmi, je vždy na úvahe súdu, ktorá musí byť podložená konkrétnymi zisteniami, dovoľujúcimi takýto záver, a to aj s prihliadnutím na postavenie druhej strany a so zreteľom na všetky významné okolnosti prípadu. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí zdôraznil, že právne vzťahy založené prevodom vlastníctva darovacou zmluvou zakladajú stav, ktorý má právnu istotu, požíva právnu ochranu s tým, že záväznosť z neho vyplývajúcu zobrali na seba zmluvné strany samé a dobrovoľne. K narušeniu tohto stavu už nemôže dochádzať zo svojevôle darcu. Nie každé negatívne správanie obdarovaného voči darcovi preto zakladá právo na vrátenie daru. Predpokladom

vrátenia daru je len také negatívne správanie obdarovaného, ktoré vzhľadom na všetky významné okolnosti konkrétneho prípadu možno objektívne hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pri hodnotení správania obdarovaného treba vziať do úvahy a hodnotiť i správanie samotného darcu v tom zmysle, či práve jeho správanie nie je príčinou nevhodného správania obdarovaného voči nemu (princíp vzájomnosti). Úvaha súdu o tom, či skutkové zistenia týkajúce sa správania obdarovaného opodstatňujú záver o dôvodnosti žaloby podanej v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka, je v každej jednotlivej veci podložená na vysoko individuálnych (odlišných) okolnostiach, charakteristiky ktorých sú spravidla neopakovateľné v iných prípadoch. Pri posúdení a hodnotení týchto individuálnych okolností postupujú sudy vždy diferencovane, pričom nezotrvávajú (nemôžu zotrvať) na určitých striktných hraniciach. Vzhľadom na to v otázke určenia intenzity a sústavnosti porušovania dobrých mravov, ktoré v zmysle žaloby zakladá právo darcu domáhať sa vrátenia daru, ani nemôže existovať (byť vytvorená) ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Rozhodovacia prax súdov môže stanoviť len všeobecné charakteristické znaky konania obdarovaného, ktoré je relevantné podľa § 630 Občianskeho zákonníka.

25. Aplikujúc pravidlá uvedené v bodoch 14. až 24. tohto rozsudku odvolací súd nezistil závažné deficity v dokazovaní ani svojvoľnosť alebo neudržateľnosť súdom prvej inštancie prijatých záverov. Odvolací súd opakuje, že súd nižšej inštancie vykonal dôkazy spôsobom predpísaným v zákone a vyhodnotil ich každý jednotlivito aj všetky vo vzájomnej súvislosti. Napadnutý rozsudok dáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Súd prvej inštancie zrozumiteľne vysvetlil, že nebolo preukázané závažné správanie sa obdarovaných k daryni alebo členom jej rodiny spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy tak, ako to vyžaduje právna norma (§ 630 OZ). Premisy zvolené v rozhodnutí súdu prvej inštancie rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné, racionálne aj presvedčivé. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, súd prvej inštancie ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a náležite vyhodnotil. Odvolací súd ľudsky rozumie, že odvolateľka považuje napadnutý rozsudok za nespravodlivý voči jej osobe, no skutočnosť, že sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, sama o sebe nepostačuje na prijatie záveru o nesprávosti napadnutého rozhodnutia. Ako uviedol súd prvej inštancie, svedkovia G. B., A. B. a I. B., ktorých svedectvá odvolateľka zdôrazňuje aj v odvolaní, mali informácie o vzťahoch žalobkyne a žalovaných nadobudnuté sprostredkované od odvolateľky, pri údajných fyzických útokoch žalovanej v 2. rade na žalobkyňu prítomní neboli (podľa svedkyne G. B. jej boli poskytnuté informácie priamo žalobkyňou, podľa svedka A. B. tento z rozprávania žalobkyne vie o jednom incidente, podľa svedka I. B. tento vie o dvoch, ktoré spomenula žalobkyňa), verbálne útoky opisovali neurčito bez časových a vecných súvislostí, pričom vo vzťahu k žalovanému v 1. rade nebolo ani len tvrdené, že sa dopúšťal útokov voči žalobkyňu. Jediný svedok fyzického útoku žalovanej v 2. rade na žalobkyňu, manžel žalobkyne, si nepamätal jeho podrobnosti, pričom uviedol, že pri ňom žalobkyňa neutpela žiadne zranenia, z čoho možno usúdiť, že konanie žalovanej v 2. rade nedosahovalo intenzitu hrubého porušenia dobrých mravov. Ani autentická výpoveď žalobkyne nedáva jednoznačné odpovede na zodpovedanie esenciálnej otázky existencie závažného konania žalovaných majúceho znaky hrubého porušenia dobrých mravov, ako z časového hľadiska, keď v jednej chvíli uviedla, že tento stav medzi nimi trvá už 30 rokov, tak aj z vecného hľadiska, kedy neopísala konkrétne útoky na svoju osobu. Z tohto dôvodu aj podľa názoru odvolacieho súdu nie sú tvrdenia žalobkyne natoľko presvedčivé a nespochybniteľné, aby umožnili súdu prvej inštancie prijať záver o pravdivosti týchto tvrdení, ale ani záver o tom, že by boli rozhodne nepravdivé. Žalobkyňa nesplnila bezo zvyšku svoju dôkaznú povinnosť tomto smere, keď jednoznačným a nespochybniteľným spôsobom súdu prvej inštancie nepreukázala ňou tvrdenú skutočnosť a síce, že sa žalovaní ako obdarovaní správajú k nej a jej manželovi tak, že tým hrubo porušili dobré mravy. Súd prvej inštancie preto vecne správne rozhodol v neprospech tej strany, v ktorej záujme bolo podľa hmotného práva preukázať tvrdenú skutočnosť, teda v neprospech žalobkyne a žalobu zamietol. Ako už bolo zmienené, na preukázanie tvrdeného konania, resp. konaní, žalovaných žalobkyňa v konaní nepredložila ani neoznačila dôkaz, ktorý by mal k tejto kľúčovej a medzi stranami spornej okolnosti priamu výpovednú hodnotu (okrem svedeckej výpovede jej manžela). Akiste je treba pripustiť dôkazný význam aj nepriamych dôkazov, o ktoré žalobkyňa v spore opierala svoje tvrdenia, avšak s istými osobitosťami, ktoré odvolateľka vo svojej argumentácii prehliada. Na základe nepriamych dôkazov je totiž možné urobiť skutkový záver len v prípade ak vzájomne súvisia a podporujú sa, sú navzájom súladné a v tejto vzájomnej previazanosti nepripúšťajú iný logický priebeh udalostí. Skutočnosť preukazovanú len nepriamymi dôkazmi možno považovať za preukázanú vtedy, ak na základe výsledkov hodnotenia týchto dôkazov je možné nadobudnúť istotu (presvedčenie)

o tom, že táto skutočnosť sa naozaj stala (že je pravdivá); nestačí pritom ak prichádza do úvahy len možnosť jej pravdivosti (jej pravdepodobnosť). To zjednodušene povedané znamená, že pokiaľ výsledky hodnotenia nepriamych dôkazov vytvárajú podmienky len pre úsudok, že je možné (viac alebo menej pravdepodobné), že dokazovaná skutočnosť sa stala, a teda zároveň pripúšťajú aj možnosť (väčšiu alebo menšiu pravdepodobnosť), že sa dokazovaná skutočnosť naopak nestala, nemožno urobiť na základe nepriamych dôkazov záver o pravdivosti takejto skutočnosti. Zároveň platí, že za skutkovú variantu k nepriamymi dôkazmi preukazovanej skutočnosti sa nepovažuje taký skutkový dej, ktorý predstavuje nelogický spôsob priebehu udalostí, ktorý zakladá rozumné pochybnosti, že k nemu došlo alebo ho nemožno v okolnostiach prípadu považovať za vierohodný. To vo svojej komplexnosti znamená, že pokiaľ výsledky hodnotenia nepriamych dôkazov síce vytvárajú podmienky len pre úsudok, že je možné, že dokazovaná skutočnosť sa stala, a teda zároveň pripúšťajú aj možnosť, že sa dokazovaná skutočnosť naopak nestala, pokiaľ možnosť, že sa dokazovaná skutočnosť nestala je nelogická, rozumovo pochybná alebo neverohodná, je potrebné takúto skutočnosť považovať za preukázanú. V posudzovanom prípade, keďže aj výpovede kľúčových svedkov vychádzajú zo skutočností, ktoré sa dozvedeli (sprostredkované) od žalobkyne, súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že na základe vykonaných dôkazov nemožno bezpečne a nad akékoľvek pochybnosti vyvodiť skutkový nálež, že (obja) žalovaní svojim správaním voči žalobkyni a jej manželovi hrubo porušili dobré mravy práve ňou opisovaným spôsobom.

26. Ak žalobkyňa v odvolaní niekoľkokrát argumentovala tým, že sa o ňu žalovaní prestali úplne zaujímať a poskytovať jej akúkoľvek starostlivosť po jej návrate z F. C. K. B. do domu na Ukrajinskej ulici v Košiciach, súd prvej inštancie uvedenú skutočnosť správne hodnotil v kontexte správania žalobkyne, jej odmietavého postoja k žalovaným, a jej svedkami a ňou tvrdenej sebestačnosti, zdôrazniac, že neposkytovanie osobnej starostlivosti obdarovaným voči darcovi samo o sebe nenapĺňa kvalifikačné predpoklady hrubého porušenia dobrých mravov. Z tohto uhla pohľadu treba posudzovať aj tvrdenie odvolateľky, že žalovaní sa o ňu úplne prestali po tomto momente zaujímať, keďže ich prípadnú pomoc začala odmietaať, pričom na pojednávaní svedkovia deklarovali, že pomoc nepotrebuje, z čoho možno usúdiť, že žalobkyňa na pomoc žalovaných odkázaná nie je.

27. Odvolací súd z týchto dôvodov ako vecne správny potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako v napadnutom zamietavom výroku, tak aj v závislom výroku o trovách konania, majúcom správny základ v plnom úspechu žalovaných v spore.

28. Podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p., ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

29. Podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

30. V odvolacom konaní mali žalovaní plný procesný úspech, a preto im v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá bola v konaní neúspešná. Na tomto základe odvolací súd priznal žalovaným nárok náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.)